

Foto: Luka Dalksöbler

Enriching the Urban Jungle with Bees

Η συνεισφορά των μελισσών και της επικοινωνίας στη βιοποικιλότητα και την οικονομία

Χωρίς τις μέλισσες το 75% των φυτών που αποτελούν την πηγή της διατροφής μας δεν θα απέδιδαν καθόλου καρπούς. Παράλληλα, ο αγροτικός τομέας θα υφίστατο τεράστιες οικονομικές απώλειες, ενώ τα αγριολούλουδα δεν θα μπορούσαν να αναπτύξουν τους σπόρους τους και η βιοποικιλότητα θα μειωνόταν δραστικά. Πολλές σπουδαίες πρωτοβουλίες ξεκίνησαν πρόσφατα για να προστατεύσουν τις μέλισσες και τους υπόλοιπους επικονιαστές, οι οποίες αξίζουν την υποστήριξή μας δεδομένου ότι τα οφέλη που θα προκύψουν θα είναι αμοιβαία. Μια από αυτές τις πρωτοβουλίες γεννήθηκε στο Hegyvidék (Βουδαπέστη, Ουγγαρία).

Το μέλι αποτελεί μια γευστικότερη υγιεινή τροφή. Οι μέλισσες, ωστόσο, διαδραματίζουν ένα πολύ πιο σημαντικό ρόλο πέρα από την παραγωγή μελιού: την επικοινωνία των λουλουδιών. Χωρίς την επικοινωνία από τις μέλισσες (ή και από άλλους επικονιαστές) το 75% των φυτών που αποτελούν την πηγή της διατροφής μας δεν θα απέδιδαν καθόλου καρπούς. Ευρέως διαδεδομένα δέντρα τα οποία συναντάμε στους οπωρώνες μας όπως η μηλιά, η αχλαδιά, η κερασιά, η δαμασκηλιά, η ροδακινιά, η βερικοκιά, η πορτοκαλιά, η λεμονιά, αλλά και λαχανικά όπως μπιζέλια, φασόλια, τομάτες, αγγούρια, κολοκύθες κ.α. οφείλουν την ύπαρξή τους στην επικοινωνία. Σύμφωνα με μια μελέτη η οποία έλαβε χώρα στην Αγγλία, εάν δεν υπήρχαν τα έντομα-επικονιαστές, θα προκαλούνταν οικονομική ζημία ύψους 500 εκατομμυρίων λιρών ανά έτος στην αγροτική παραγωγή του Ηνωμένου Βασιλείου. Αν και ο ρόλος των κοινών μελισσών στην επικοινωνία είναι σημαντικός, υπάρχουν και άλλα έντομα που συμβάλλουν πετώντας από λουλούδι σε λουλούδι προκειμένου να συλλέξουν ή απλώς να καταναλώσουν νέκταρ. Μεταξύ αυτών, οι πιο γνωστοί επικονιαστές είναι οι αγριομέλισσες (βομβίνοι), οι πεταλούδες, οι σκόροι, οι μύγες, τα σκαθάρια. Λιγότερο γνωστή είδηση, ωστόσο, αποτελεί το γεγονός ότι, εκτός από την ίδια την ύπαρξη των εντόμων επικονιαστών, ο αριθμός και η επισκεψιμότητά τους αποτελούν εξίσου σημαντικούς παράγοντες καθώς, όπως

Συνεργάτες:

Ljubljana, Σλοβενία
www.ljubljana.si/en

Amarante, Πορτογαλία
www.cm-amarante.pt/

Bydgoszcz, Πολωνία
www.bydgoszcz.pl

Cesena, Ιταλία
<http://www.comune.cesena.fc.it>

Hegyvidék, Budapest,
Ουγγαρία
www.hegyvidek.hu

Νέα Προποντίδα, Ελλάδα
www.nea-propontida.gr

Περισσότερες πληροφορίες:

www.urbact.eu/beepathnet

beepathnet@ljubljanasi.si

  /BeePathNet

έχει αποδειχθεί, τα φυτά με τη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα από μέλισσες εμφάνισαν μεγαλύτερη ανθοφορία και περισσότερο ομοιόμορφους καρπούς. Αυτό, αν και μπορεί να παρατηρηθεί καλύτερα στην περίπτωση των οπωροφόρων δέντρων, ισχύει επίσης και στην περίπτωση των φυτών της άγριας φύσης.

Οι μέλισσες, λοιπόν, αλλά και οι υπόλοιποι επικονιαστές δεν είναι μόνο υπεύθυνοι για την επικονίαση των οικονομικά επωφελών καλλιεργειών αλλά και για τη γονιμοποίηση χιλιάδων μη καλλιεργήσιμων ειδών/φυτών που αποτελούν ουσιώδη στοιχεία της βλάστησης και τα οποία αναπαράγονται μέσω της επικονίασης με έντομα. Χωρίς τα έντομα- επικονιαστές, τα συγκεκριμένα άγρια είδη δεν θα μπορούσαν να γονιμοποιηθούν και να αναπτύξουν σπόρους και συνεπώς θα απειλούνταν η συνέχιση της ύπαρξής τους.

Η μείωση των φυτών τα οποία επικονιάζονται από έντομα θα οδηγούσε αναμφίβολα σε εξάπλωση των φυτών τα οποία εξασφαλίζουν τη γονιμοποίηση τους από τον άνεμο. Αυτό τελικά θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της βιοποικιλότητας και, εν συνεχεία, την εξασθένηση των φυσικών οικοσυστημάτων. Επιπλέον, η αύξηση των φυτών που γονιμοποιούνται με τον άνεμο θα προκαλούσε σημαντική αύξηση της συγκέντρωσης της γύρης καθώς τα φυτά αυτά μεταφέρουν τη γύρη τους στα φυτά ίδιου είδους με τη βοήθεια του ανέμου. Είναι λοιπόν προφανές ότι οι μέλισσες και τα υπόλοιπα έντομα – επικονιαστές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο όχι μόνο στον τομέα της οικονομίας, εξασφαλίζοντας ικανοποιητική αγροτική παραγωγή, αλλά και στη διατήρηση της συνολικής αειφορίας της βιόσφαιρας. Πληθώρα αξιόλογων πρωτοβουλιών και δράσεων έχουν ξεκινήσει πρόσφατα ώστε να προστατευτούν οι μέλισσες και οι υπόλοιποι επικονιαστές καθώς όλοι μας οφείλουμε να ανταποδώσουμε τη συμβολή τους στην ισορροπία του οικοσυστήματος. Μια τέτοια δράση λαμβάνει χώρα στο Hegyvidék. Στόχος είναι η διαμόρφωση μιας ελεύθερης έκτασης, (η οποία βρίσκεται στο πυκνοκατοικημένο τμήμα της πόλης και διαρκώς συρρικνώνεται) σε λιβάδι, προσφέροντας χώρο “βόσκησης” για τις μέλισσες. Μόνο δύο κουρέματα προβλέπονται ανά έτος ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα φυτά θα φτάσουν στην πλήρη φάση της ανθοφορίας και της ανάπτυξης των σπόρων τους. Εκτός αυτού, η διάδοση των αυτόχθονων σπόρων μελιτοφόρων φυτών θα βοηθήσει στην αύξηση του πλούτου και της ποικιλίας των φυτικών ειδών. Επί του παρόντος, το πείραμα λαμβάνει χώρα σε μια σχετικά μικρή περιοχή αλλά, αν η εφαρμοζόμενη μέθοδος έχει αποτέλεσμα, οι χώροι “βόσκησης” για τις μέλισσες και πεταλούδες μπορεί να κάνουν την εμφάνισή τους και στους ιδιωτικούς κήπους στις μονοκατοικίες αλλά και στα διαμερίσματα των κατοίκων της πόλης.

Συνεργάτες:

Ljubljana, Σλοβενία
www.ljubljana.si/en

Amarante, Πορτογαλία
www.cm-amarante.pt/

Bydgoszcz, Πολωνία
www.bydgoszcz.pl

Cesena, Ιταλία
<http://www.comune.cesena.fc.it>

Hegyvidék, Budapest,
Ουγγαρία
www.hegyvidek.hu

Νέα Προποντιδα, Ελλάδα
www.nea-propontida.gr

Περισσότερες πληροφορίες:

www.urbact.eu/beepathnet

beepathnet@ljubljana.si

  /BeePathNet

Συντάκτης: dr Péter Csontos, Βοτανικό